

עונג שבת

שב"ק פר' "בראשית" תשפ"ז

שנה מ"ז

גליון מס' 2313 / מערכת 0556726054

נעשה אדם בצלמנו כדמותנו"א, כ"ו

אנו יודעים שהבחירה החופשית היא מצמצום האלוקות שהשם יתברך מניח מקום לברואיו לעשות כפי שיבחרו, זהו הצלם אלוקים שיש בנו, ולכן אמר אל לבו נעשה אדם בצלמנו, פרוש שהתורה מדברת בלשון בני אדם, שאמר נניח מקום לבחירת האדם שלא יהיה מוכרח במפעליו ומחויב במחשבותיו, ויהיה בחירי חופשי לעשות טוב או רע כאשר יחפוץ נפשו, ויוכל לעשות דברים נגד מזגי טבעו ונגד הישר בעיני ה', ולכן מדבר בלשון רבים כאשר מוזכר בכמה מקומות בתורה לשון אלוקים כלשון רבים, וכמו [דברים ד', ז'] "אשר לו אלוקים קרובים אלי" ובפר' וירא [בראשית כ', ג'] "כאשר התעו אותי אלוקים", היינו שהקב"ה מתייעץ עם עצמו על צמצום השגחתו, והבחירה החופשית היא הצלם האלוני.

רבי אברהם בן הרמב"ם שואל על לשון הפסוק שתי שאלות "משמעו הפשוט של פסוק זה מתנגד לעיקרי הדת, האחד מאמרו יתעלה נעשה בלשון רבים והרי הבורא יתברך אפס זולתו ואין שותף לו, ומה פירוש נעשה, והדבר השני האמור "בצלמנו כדמותנו" ומובן ממשמעו הפשוט לתמונה וצורה, והוא יתברך נתעלה מן הגשמיות. תשובות רבות נאמרו בעניין במדרשים, ורש"י כותב על השאלה הראשונה שבאה ללמדנו מידת ענווה וכו'. המשך חכמה אומר "שהצלם האלוני הוא הבחירה החופשית, בלי טבע מכריח רק מרצון ושכל חופשי", ז"א שכמובן שלקב"ה יש בחירה חופשית, וגם האדם דומה בזה לבוראו בזה שיש לו בחירה חופשית. וכפי שכתב הרמב"ם בהל' תשובה שהשגחת ה' וידיעתו המאפשרת לאדם לבחור את דרכו, וידיעת ה' מראש במה שיבחר, אין לנו בזה הבנה רק זאת

מיד חזרה לביתה. הלכה לכיוון המים שהיו בתוך ג' ארה גדולה כנהוג באותם שנים. והנה ראתה לחרדתה את בתה התינוקת בתוך המים. היא טיפסה ונפלה פנימה. ניצלה ברגע האחרון. כאשר יצאה במהירות להביא אל היהודי את המים שביקש והילדה בדיה הוא כבר נעלם. שם הילדה היה שינא חיה. לימים אשת פאר הדור, הגאון יוסף שלום אלישיב.

שהביסקוויט נפטר בברכת הקרמבו, ואפשר שראוי ליקח תחילה מעט ביסקוויט ולברך מזונות ואח"כ שהכל. ג. ממתק שומשום מודבק בדבש מברך בפה"א כסע' א' ד. אם שכח ובירך על בננה בפה"ע, לא יחזור לברך בפה"א, דהוי ספק אם ברכתו אדמה או העץ [עי' ר"ג א', ובספר קצות השולחן]. ה. אנוס ברכתו בפה"א והרבה טועים מברכים העץ [מצוי בלפתן בחתונות]. ו. סברס ברכתו בפה"ע [כה"ח ר"ב ס"ק ו', ולא כ"א שמהר"ל דיסקין זצוק"ל אמר לברך בפה"א]. [לביורורים בהל' בטל. 5708673]

המחלה נעלמה לחלוטין

בקביעה נחרצת זו כדי לערער את אמונתו. לרגע הוא לא התכוון לקבל את תחזיותיהם השחורות של הרופאים ולהיכנע לתכתיבי הטבע. "השם יתברך הוא הרופא הגדול ביותר", הרהר האברך בלבו, "והתרופה לכל מחלה נתונה בידיו. עלי מוטל רק לתקן את הטעון תיקון ולהתחזק בדברים הטעונים חיזוק, ובטוח אני שאם אעשה זאת ישלח לי הקב"ה את עזרו ממעל וירפאני ברפואה שלמה". מובן מאלי שהאברך לא נמנע מקבלת המלצותיהם של הרופאים לאמץ מעתה הרגלי חיים חדשים הכוללים תפריט טבעוני ושינוי מהותי של הרגלי התזונה. אולם יחד עם זאת הוא לא הוגיע את מוחו ותר אחר דבר משמעותי רוחני שבו יוכל להתחזק. לאחר התייעצות עם רבותיו החליט לאמץ את סגולתו של בעל 'סדר היום' להתחזק בהודיה לה' בברכת 'אשר יצר' באמצעות אמירתה בכוונה יתרה ומתוך הכתב. גם כשנכשל פעם או פעמיים – הוא לא נכנע, אלא המשיך לאחוז בקבלתו ללא רפיון. ומיום ליום חש כיצד הוא מגלה רבדים נוספים בעומקה של ברכה נפלאה זו, וכי רגשות התודה לקב"ה גואים בקרבו יותר ויותר. תקופת מה חלפה ומיידענו ניגש לרופא לביצוע בדיקות שגרתיות. משהגיעו התוצאות פלט הלה קריאת הפתעה. סוף סוף, לאחר תקופה ארוכה של החמרה התגלו סימנים מעודדים של הטבה במצב. מיום זה ואילך החל הוא לחוש הקלה. אט אט החלו הכאבים והסימפטומים הקשים להרפות מגופו, וכעבור כמה חודשים פסקו לחלוטין.

סיפרה הרבנית קניבסקי ע"ה כמה פעמים אודות הצלתה של אמה: 'סבתי חנה, אשת הגאון הצדיק רבי אריה לוי יצאה פעם לקנות ירקות בשוק "מחנה יהודה", ליד ביתה פגשה אדם שביקש ממנה לשותות. היא הבינה כי אינו זקוק מיד לשתייה ושאלה אם יכול להמתין דקות בודדות עד שתחזור מהחנות הסמוכה. אך הא ביקש בדמעות כי הוא חייב לשותות עכשיו.

א. שקדים ובוטנים מצופים מברך עליהם כברכת הפרי, לפי שהפרי עיקר והציפוי טפל. אמנם כל זה כשאוכל הפרי והציפוי יחד או קודם הפרי ואח"כ הציפוי, אבל סוכריות שיש בתוכם בוטן וכי"ב, בתחילה מוצץ את הסוכריה אח"כ יפלוט את הפרי מפיו ויברך עליו כברכתו, דאין הטפל נפטר כשאוכל אותו תחילה [סי' ר"ב סע' א' ברמ"א]. ב. שוקולד שיש בתוכו מעט מילוי מאגוזים וכי"ב מברך על השוקולד, והם נפטרים על ידו שהוא העיקר, ואם הרוב אגוזים ברכתו בפה"ע. בקרמבו נראה

רבות כבר נכתב ונאמר על סגולתה המיוחדת של ברכת 'אשר יצר' לרפואה ולישועה, סגולה שהובאה בשם בעל 'סדר היום' ואף רבים מגדולי עולם המליצו עליה. הספור המופלא שלפנינו שסופר מכלי ראשון מפי בעל המעשה, יוכל לשמש דוגמה חיה ליעילותה של סגולה זו. 'קוליטיס', מילה שלרובנו אינה מוכרת, אך בעבור לא מעט אנשים היא מסמלת סיוט אינו נורא. מחלה שהרופאים נלאו מלמצוא לה תרופה ואף לא איתרו, נכון לעכשיו, ממצא שסיביר את הגורם להופעתה. אם כל בעיית מעיים ידועה כגורמת לסבל רב, לאלו המכירים את הסימפטומים של מחלת הקוליטיס ומודעים לכאבים ולייסורים הבאים בעקבותיה, הזכרת שמה בלבד גורמת לצמרמורת. מחלת הקוליטיס הנה דלקת הנגרמת דווקא ממערכת החיסון האמורה בדרך כלל להגן על גופנו. דלקת זו פוגעת ברקמות המעי הגס וגורמת להתקפי כאבים עזים, המלווים בתופעות לוואי קשות ביותר הפוגעות באופן משמעותי בתפקוד היום יומי של החולים. במקרים רבים עלולה התפרצות המחלה להוביל לאשפוז ממושך, ולעתים אף מצריכה ניתוח קשה של כריתת המעי הגס. כאשר התעוררו אצל נשוא סיפורנו, אברך תלמיד חכם ומרביץ תורה לרבים. בעיות קשות במעיים, הוא חשב כי מדובר בתופעה חולפת. משנקפו הימים ובמצבו לא חל שיפור, פנה האברך לרופא, לאחר סידרת בדיקות מקיפות הכריע הרופא: "חלית בקוליטיס". "בדרך הטבע" הסביר לו הרופא, "אין דרך להירפא באופן מוחלט ממחלה זו, על מי שחלה בה להתכונן להתמודדות הצפויה לו לאורך כל ימי חייו". אלא שלמידענו שניחן במידה רבה ומפלגת של אמונה ויראת שמים, לא היה

גמר חתימה טובה

לע"נ הרב אהרון שמעון ב"ר יצחק שלמה ז"ל, לע"נ הרב משה דוד ב"ר שלום העשל ז"ל, לע"נ הרב דניאל ב"ר יעקב ז"ל, לע"נ הרב יעקב יצחק ב"ר אהרן שמעון ז"ל, לע"נ מרת שרה ב"ר יעקב ז"ל, לע"נ מרת צפורה ב"ר אליעזר יצחק ז"ל, לע"נ מרת דינה ב"ר שלום ז"ל